

«Бекітемін»

АК «ОКМА» Ректоры,
Ж. Сейтжанова

2025 ж.

SOUTH KAZAKHSTAN
**MEDICAL
ACADEMY**

РЕЗИДЕНТУРАНЫҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ
7R01108
ЭНДОКРИНОЛОГИЯ (ЕРЕСЕКТЕР, БАЛАЛАР)

Шымкент 2025 ж.

7R01108 Эндокринология (ересектер, балалар) білім беру бағдарламасы «Терапия және кардиология» кафедрасы мүшелерімен әзірленген.

Кафедра меңгерушісі, доцент

Хаттама № 8a « 18 » 04 2025ж.

 Асанова Г. К.

Жұмыс берушілермен келісілген:

Облыстық клиникалық аурухананың

эндокринология бөлімінің меңгерушісі, м. ғ. к.

Исабеков М.Б.

«Терапиялық профиль бойынша» АҚ отырысында талқыланған

АҚ төрағасы, доцент

Хаттама № 4 « 21 » « 04 » 2025ж.

 Кауызбай Ж.Ә.

Клиникалық Кеңеспен мақұлданған

Төрағасы, профессор

Хаттама № 8 « 25 » « 04 » 2025ж.

 Нурмашев Б.К.

Ғылыми Кеңеспен бекітілген

Хаттама № 13 « 02 » « 05 » 2025ж.

Білім беру бағдарламасының паспорты

1. Білім беру бағдарламасының миссиясы:

Бәсекеге қабілетті кадрларды даярлау, нәтижелерге қол жеткізу Денсаулық сақтау жүйесі мен қоғамды қамтамасыз ету үшін оқыту жоғары білікті эндокринолог дәрігерлер даярлау

2. Білім беру бағдарламасының мақсаты: Дәлелді медицинаның заманауи қағидаттарына сәйкес кәсіби білімі бар және жоғары мамандандырылған эндокриндік ауруларды дербес қамтамасыз ететін дәрігерлерді дайындау.

3. Білім беру бағдарламасының негіздемесі

Эндокринология-бұл ішкі (эндокриндік) секреция бездерінің морфологиясы мен қызметін, олар шығаратын гормондарды, олардың синтезінің ерекшеліктерін және ағзаға әсерін зерттейтін клиникалық және теориялық медицина саласы. Эндокринолог эндокриндік жүйенің патологиясын анықтайды және қажет болған жағдайда ішкі секреция бездерінің бұзылуын түзетеді: организмнің өмірлік маңызды функцияларын реттейтін гормондар мен биологиялық белсенді заттардың өндірісін тежейді, ынталандырады немесе алмастырады.

4. Білім беру бағдарламасы негізінде әзірленді:

- Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 4 шілдедегі № ҚРДСМ-63 «Денсаулық сақтау саласындағы білім беру деңгейлері бойынша мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарды бекіту туралы» бұйрығы.

- «Эндокринология (ересектер, балалар)» кәсіби стандарты (ҚР Денсаулық сақтау министрінің 25.01.2024 жылғы № 46 бұйрығы);

- "Резидентура бағдарламаларының медициналық мамандықтар тізбесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 25 мамырдағы № ҚР ДСМ - 43 бұйрығына және "Медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2023 жылғы 9 қаңтардағы № 4 бұйрығына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы

5. Кәсіби қызмет саласы. Денсаулық сақтау.

6. Кәсіби қызметтің объектілері. Стационарлық және амбулаториялық көмек көрсететін медициналық ұйымдар, Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау жүйелері

Жалпы мәліметтер

№	БББ сипаттамасы	Деректер
1	Тіркеу нөмірі	7R01100260
2	Білім беру саласының коды және жіктелуі	7R01 Денсаулық сақтау (медицина)
3	Дайындық бағыттарының коды және жіктелуі	7R011 Денсаулық сақтау
4	Білім беру бағдарламалары тобы	R008 Эндокринология (ересектер, балалар).
5	Білім беру бағдарламасының атауы	7R01108Эндокринология (ересектер, балалар). (резидентура)
6	ББ ТҮРІ	Жаңартылған БББ
7	ХҚКО бойынша деңгей	7
8	ҰБК бойынша деңгей	7
9	СБШ бойынша деңгей	7
10	БББ -ның айрықша ерекшеліктері	кәсіби стандартқа сәйкес құрастырылған
	Серіктес- ЖОО (ББББ)	
	Серіктес -ЖОО (ДБББҚ)	
11	Құзыреттер тізімі	КК1 Пациенттің курациясы: Клиникалық диагнозды тұжырымдау, емдеу жоспарын тағайындау және жоғары мамандандырылған жүрек күтімін жүргізу кезінде дәлелді тәжірибе негізінде оның тиімділігін бағалау. КК2 Байланыс және ынтымақтастық:Пациент үшін ең жақсы нәтижелерге қол жеткізу үшін кардиологиялық пациентпен, оның қоршаған ортасымен, денсаулық сақтау мамандарымен тиімді қарым-қатынас жасау КК3 Кәсіпқойлық: Тәуекелдерді бағалау және жоғары мамандандырылған жүрек күтімінің қауіпсіздігі мен сапасын қамтамасыз ету үшін ең тиімді әдістерді қолдану. КК4 Қоғамдық денсаулық сақтау: Өз мамандығы бойынша Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау жүйесінің құқықтық және ұйымдастырушылық өрісі шеңберінде әрекет ету, төтенше жағдайларда базалық кардиологиялық көмек көрсету, ұлт денсаулығын нығайту саясатын жүзеге асыру үшін кәсіпқойаралық командалардың құрамында жұмыс жасау КК5 Зерттеулер: Барабар зерттеу сұрақтарын тұжырымдау, кәсіби әдебиеттерді сыни тұрғыдан бағалау, күнделікті іс-әрекеттерінде халықаралық дереккорларды тиімді пайдалану, зерттеу тобының жұмысына қатысу КК6 Оқыту және дамыту: Өз бетінше оқу және кәсіби команданың басқа мүшелерін оқыту,

		пiкiрталастарға, конференцияларға және үздіксіз кәсіби дамудың басқа түрлеріне белсенді қатысу.
12	Оқыту нәтижелері	ОН1: Қоғамдық денсаулық: Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау жүйесінің құқықтық және ұйымдастырушылық саласы шеңберінде "Эндокринология (ересектер, балалар)" білім беру бағдарламасы бойынша әрекет етуге, төтенше жағдайларда базалық көмек көрсетуге, ұлт денсаулығын нығайту саясатын жүзеге асыру үшін кәсіби аралық командалар құрамында жұмыс істеуге қабілетті. ОН2: Оқу және даму: өз бетінше оқуға және кәсіби топтың басқа мүшелерін оқытуға, пікірталастарға, конференцияларға және эндокринология саласындағы үздіксіз кәсіби дамудың басқа түрлеріне белсенді қатысуға қабілетті. ОН3: Коммуникация және коллаборация: эндокринді патологиясы бар пациентпен, оның қоршаған ортасымен, денсаулық сақтау мамандарымен пациент үшін, үздік нәтижелерге қол жеткізу мақсатында тиімді өзара іс-қимыл жасауға қабілетті. ОН 4: Қауіпсіздік және сапа: қауіптерді бағалауға және медициналық эндокринологиялық көмектің қауіпсіздігі мен сапасының жоғары деңгейін қамтамасыз ету үшін тиімді әдістерді қолдануға қабілетті. ОН5: Науқасты тексеру: эндокриндік жүйе аурулары бар пациенттерге медициналық көмек көрсетудің барлық деңгейлерінде дәлелді тәжірибе негізінде клиникалық диагнозды тұжырымдауға, емдеу жоспарын тағайындауға және оның тиімділігін бағалауға қабілетті. ОН6: Зерттеу: адекватты зерттеу сұрақтарын тұжырымдай алады, кәсіби әдебиетті сыни бағалай алады, өзінің күнделікті қызметінде Халықаралық дерекқорларды тиімді пайдалана алады, зерттеу тобының жұмысына қатыса алады

13	Оқыту нысаны	Күндізгі
14	Оқыту тілі	Қазақ және орыс
15	Кредиттер көлемі	140
6	Оқу мерзімі	2 жыл
17	Берілетін біліктілік	Ересектер, балалар дәрігер-эндокринологы
18	Кадрларды даярлау бағытына лицензияға қосымшаның болуы	KZ36LAA00011387
19	Білім беру бағдарламасының аккредитациясының болуы	Бар
	Аккредиттеу ұйымының атауы	Аккредитация және рейтингтеу тәуелсіз агенттігі (НААР)
	Аккредитацияның жарамдылығы	№ KZ 73LAA00011788 10.06.2022-09.06.2027ж
	Пәндер туралы мәлімет	Қосымшасы 1.2

Қосымша 1.1

**Жалпы білім беру бағдарламасы бойынша оқу нәтижелерін
қалыптастырылатын құзыреттермен байланыстыру матрицасы**

	ОН1	ОН2	ОН3	ОН4	ОН5	ОН6
КК1	+	+	+			
КК2		+		+		
КК3			+		+	
КК4				+		
КК5					+	
КК6						+

Қосымша 1.2

Құзыреттілікке қол жеткізу/Оқыту нәтижелері матрицасы

№	Пәннің атауы	Қысқаша сипаттама	Цикл	Компоне нт (МК, ТК)	Креди ттер саны	Қалып тасқан ОН
1	Ішкі аурулар	Эндокриндік аурулары бар науқастарды диагностикалау, жүргізу және емдеуде терапиялық профильдегі дәрігерлердің мультидисциплинарлық тобын құрудың өзектілігі. Эндокриндік жүйе патологияларын анықтау мақсатында науқастардан (ересектер мен балалардан) толық медициналық анамнез жинау. Эндокриндік аурулары бар науқастарда ішкі ағзалардың ауруларын ерте анықтау принциптері. Ішкі аурулардың ағымын болжау және	Беп	МК	12	ОН4 ОН5 ОН6

		олардың асқынуларының алдын алу. Эндокриндік аурулары бар науқастарда ішкі аурулармен сырқаттанушылықты төмендетуге бағытталған алдын алу іс-шараларын ұйымдастыру.				
2	Балалар аурулары	Эндокриндік жүйенің жұмысына байланысты баланың дамуының пренатальды және постнатальды кезеңдері. Баланы алғашқы тексеруден өткізу, диагноз қою, динамикалық бақылау, медициналық сараптама жүргізу. Клиникалық ұқсас белгілері бар, басқа балалар ауруларынан балалардағы эндокриндік аурулардың дифференциалды диагнозы. Ауру балалардың эмоционалды және жеке ерекшеліктерін анықтау. Балалардағы эндокриндік жүйенің бұзылуын ерте анықтауға бағытталған шаралар.	Беп	МК	6	ОН4 ОН5 ОН6
3	Стационардағы эндокринология (ересектер)	Эндокриндік аурулардың эпидемиологиясы. Эндокриндік аурулардың номенклатурасы және жіктелуі. Эндокриндік жүйе патологияларын анықтаған кезде АХЖ-10 бойынша диагнозды дұрыс тұжырымдау дағдылары. Эндокриндік патологиясы бар науқастарды тексеру әдістері. Эндокриндік жүйе ауруларының дифференциалды диагностикасы. Эндокриндік жүйе ауруларын емдеудің негізгі принциптері. Стандарттар. Эндокриндік патология бойынша Қазақстан Республикасының клиникалық хаттамалары және клиникалық ұсынымдары. Эндокриндік жүйе ауруларымен ауыратын науқастарды стационарлық жағдайда оңалту. Эндокринологиядағы зерттеулер.	Беп	МК	42	ОН1 ОН2 ОН3 ОН4 ОН5 ОН6
4	Стационардағы эндокринология (балалар)	Балалардың эндокриндік аурулары кезінде мамандандырылған медициналық стационарлық көмек. Балалардағы эндокриндік аурулардың жас және генетикалық аспектілері. Балалық шақтағы эндокриндік аурулардың ерекшеліктері. Диагностикалық зерттеулерді таңдау және жүргізу. Емдеу принциптері.	Беп	МК	20	ОН1 ОН2 ОН3 ОН4 ОН5 ОН6

		Балалардағы эндокриндік аурулары бар науқастарға және олардың туыстарына психологиялық көмек. Стационарлық жағдайда эндокриндік патологиясы бар науқастарды оңалту.				
5	Амбулаториялық-емханалық эндокринология (балалар)	Эндокриндік патологиясы бар балалар жасындағы пациенттерге амбулаториялық-емханалық көмекті ұйымдастыру. Балалық шақтағы эндокриндік аурулардың ерекшеліктері. Педиатриядағы эндокриндік аурулар бойынша клиникалық хаттамалар мен клиникалық ұсынымдарды пайдалана отырып, уактылы диагностикалау, емдеу, профилактика, оңалту мәселелері. Стационар-балалар жасындағы эндокринологиядағы алмастыру және консультациялық-диагностикалық көмек.	БеП	МК	10	ОН2 ОН3 ОН5
6	Амбулаториялық-емханалық эндокринология (ересектер)	Эндокриндік патологиясы бар науқастарға амбулаториялық-емханалық көмекті ұйымдастыру. Стационарды алмастыратын технологиялар. ҚР клиникалық хаттамалары, эндокриндік жүйенің өзекті аурулары бойынша халықаралық медициналық қоғамдастықтардың клиникалық ұсынымдары. Эндокриндік аурулары бар пациенттердің алдын алу және оңалту. Эндокриндік аурулары бар пациенттерді диспансерлеу. Эндокриндік аурулары бар пациенттерге медициналық-әлеуметтік сараптама. "Емдеуге жатқызу бюросы" порталы. Алдын алу мәселелері.	БеП	МК	20	ОН2 ОН3 ОН5
7	Репродуктивті эндокринология, бедеулік және жүктілік	"Репродуктивті Эндокринологияның" заманауи мәселелері. Әйел жынысты репродуктивті эндокринология. Ерлердің репродуктивті эндокринологиясы. Эндокриндік науқастардағы репродуктивті бұзылыстарды диагностикалау және емдеу. Эндокриндік патологиясы бар азаматтардың денсаулығын сақтау үшін	БеП	МК	10	ОН4 ОН5 ОН6

		жағдай жасауға бағытталған құралдар мен технологиялардың жиынтығы. Ұрықтандырудың жасанды әдістері, экстракорпоралдық ұрықтандыру (ЭҚҰ).				
8	Жоғары мамандандырылған эндокринологиялық көмек	Эндокриндік аурулары бар науқастарға дәлелді медицинаның заманауи қағидаттарына сәйкес жоғары мамандандырылған көмек. Эндокриндік аурулар мен эндокринопатиялар кезінде халыққа жоғары мамандандырылған медициналық көмек көрсету үшін негізгі медициналық емдеу-диагностикалық және профилактикалық араласулар.	Беп	МК	6	ОН1 ОН4 ОН6
9	Сәулелік және радиоизотоптық диагностика	Эндокринологиялық науқастарды бейнелеу және радиоизотоптық диагностика әдістерінің маңызы. Эндокринологиядағы визуалды диагностика әдістерін оңтайлы таңдау. Ультрадыбыстық диагностиканың физикалық негіздері. Эндокриндік жүйе патологиясы бар пациенттерді функционалдық диагностикалау нәтижелерін түсіндіру. Ультрадыбыстық диагностикадағы жаңа технологиялар. Балалардағы визуалды диагностиканың ерекшеліктері.	Беп	МК	8	ОН2 ОН4 ОН5
Бейіндеуші пәндер Таңдау компоненті						
10	Жүктілік және эндокриндік патология	Жүктілік кезіндегі эндокриндік патология. Жүктілік және қалқанша безінің аурулары. Жүктілік және қант диабеті. Асқинулар диабет. Білікті көмек көрсетудің заманауи стандарттарына сәйкес экстрагенитальды патологиясы бар жүкті әйелдерді диагностикалаудың, емдеудің және бақылаудың заманауи әдістері.	Беп	ТК	2	ОН1 ОН5
11	Қант диабеті мектебі	Қант диабетімен ауыратын науқастарды және осы аурудың және оның асқинуларының алдын алуға бағытталған қауіп факторлары бар адамдарды құрылымдалған оқыту. 1 және 2 типті қант диабетімен ауыратын науқастарды және қант диабетінің қауіп факторлары бар адамдарды топтық интерактивті және жеке құрылымдалған	Беп	ТК		ОН2 ОН3 ОН4

ONTÜSTIK-KAZAKHSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ			SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапия және кардиология кафедрасы			51/11-
Білім беру бағдарламсы 7R01108 «Эндокринология (ересектер, балалар)			18 беттің 10 беті

		оқытуды жүргізудің теориялық негіздері.				
12	Эндокрин ологиядағы алмастыру терапиясының негіздері	Эндокринопатиясы бар науқастарда гормондарды алмастыратын терапияның маңызы. Эндокриндік бұзылулардан туындайтын өзгерістердің алдын алу және түзету. Сперматогенезді ынталандыру, негізгі еркек гормонын – тестостеронды реттеу үшін жыныстық жетілудің кешеуілдеуі, импотенция, онкологиялық аурулардың дамуы кезінде еркектерде алмастырғыш терапияны қолдану.	Беп	ТК	2	ОН4 ОН6
	Барлығы				138	
	Қорытынды аттестаттау				2	
	Барлығы				140	

Кәсіптік стандарт: "«Эндокринология (ересектер,балалар) »"

"7.1 дәрігер-эндокринолог" кәсіптің карточкасы:	Міндетті еңбек функциялары:	1.Амбулаториялық, стационарды алмастыратын және стационарлық жағдайларда, үйде, медициналық ұйымнан тыс жерде, тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен шұғыл және жоспарлы нысандарда білікті және мамандандырылған эндокринологиялық көмек көрсету
		2. Эндокринологиялық көмек көрсету кезінде алдын алу іс-шараларын жүргізу, микробқа қарсы тұрақтылықты қалыптастырудың, санитарлық-гигиеналық ағартудың және тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен халықтың салауатты өмір салтын қалыптастырудың алдын алу.
		3. Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен пациенттермен, олардың қоршаған ортасымен және денсаулық сақтау саласына қатысушылармен өзара әрекеттесу
		4. Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен есептік-есептік медициналық құжаттаманы жүргізу
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен үздіксіз кәсіби даму

Еңбек функциясы 1: Мамандандырылған медициналық көмек көрсету және ревматикалық аурулары бар науқастарды амбулаториялық және госпитальдық деңгейде басқару..	Дағды 1: Амбулаториялық жағдайда эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың белгілерін анықтау үшін ересектер мен балаларды тексеру	Машықтар: 1. Эндокриндік жүйенің патологиясын анықтау үшін пациенттерде (ересектер, балалар) және балаларда толық медициналық тарихты жинаңыз. 2. Эндокриндік жүйенің патологиясын анықтау үшін пациенттерге (ересектер, балалар) физикалық тексеру жүргізу. 3. Эндокриндік патологиясы бар пациенттерде (ересектер, балалар) терінің, тері астындағы тіндердің, бұлшықеттердің, қалқанша безінің, жүректің, өкпенің, бауырдың, ұйқы безінің, бүйректің, сүйек жүйесінің, перифериялық тамырлардың, орталық және перифериялық жүйке жүйесінің жай-күйін тексеру. Білімдер: 1. Эндокриндік органдардың патологиясы мен қызметі бұзылған ересектер мен балаларды анамнез жинау және физикалық тексеру ерекшеліктері. 2. Ересектер мен балалардағы эндокриндік жүйе мүшелерінің қалыпты және патологиялық анатомиясы мен физиологиясын білу.
	Дағды 2: Балалар мен ересектердегі эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты ауруларды диагностикалау жөніндегі іс-шараларды жүргізу.	Машықтар: 1. Эндокриндік патологияға күдікті пациенттерге (ересектер, балалар) диагностикалық зерттеулерді негізді тағайындау. 2. Эндокриндік патологияға күдік туындаған жағдайда пациенттерге (ересектер, балалар) диагностикалық және зертханалық зерттеулердің нәтижелерін түсіндіру. 3. Эндокриндік аурулары бар науқастарда патологиялық процесс анықталған кезде эндокриндік жүйенің функционалдық жеткіліксіздігінің деңгейін бағалау. Білімдер: 1. Пациенттердегі (ересектер, балалар) эндокриндік жүйе органдарының қызметін биохимия және гормоналды реттеу негіздері. 2. ҚР-да тіркелген зертханалық және аспаптық зерттеу әдістерін пайдалана отырып, пациенттерде (ересектер, балалар) эндокриндік ауруларды диагностикалау қағидаттары.
	Дағды 3: Тәлімгердің қадағалауымен эндокриндік органдардың патологиясы мен функциясының бұзылуына байланысты аурулары бар	Машықтар: 1. Эндокриндік жүйенің патологиясы анықталған кезде ICD -10 сәйкес диагнозды тұжырымдау. 2. Эндокриндік жүйенің негізгі туа біткен және жүре пайда болған аурулары бар науқасқа амбулаториялық ем тағайындаңыз. 3. Эндокриндік аурулары патологиясы бар науқастарды диспансерлеуді жүргізу. Білімдер:

	ересектер мен балаларды диагностикалау, жоспарлау және емдеуді ұйымдастыру	1. Эндокриндік жүйенің негізгі туа біткен және жүре пайда болған ауруларының этиологиясын, патогенезін, жіктелуін, клиникалық көріністерін - 1 және 2 типті қант диабетін, семіздікті, метаболикалық синдромды, гипотиреоз және тиреотоксикозы бар қалқанша безінің ауруларын, гипо және гиперпаратиреозы бар қалқанша маңы безінің ауруларын, эндемиялық зобты, гиперкортицизм және гипокортицизм көріністері бар бүйрек үсті безінің ауруларын, көріністері бар гипофиз гипопитуитаризм және гиперпитуитаризм, жыныс бездерінің қызметі бұзылған аурулар. 2. Ересектер мен балалардағы эндокриндік жүйе патологиясы бар пациенттерді тексеру мен жүргізудің қазіргі заманғы қазақстандық клиникалық хаттамалары мен алгоритмдерін білу
	Дағды 4: Тәлімгердің қадағалауымен балалар мен ересектердегі эндокриндік органдардың патологиясы мен функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың жедел және созылмалы асқынуларын емдеу және алдын алу	Машықтар: 1. Эндокриндік жүйе ауруларының асқынуларын уақтылы анықтаңыз. 2. Эндокриндік аурулардың жедел және созылмалы асқынуларын диагностикалау. 3. Эндокриндік жүйе патологиясы бар ауыр және диагностикалық түсініксіз пациенттерді анықтау жағдайлары туралы медициналық ұйымның басшылары мен бас мамандарды уақтылы хабардар ету. Білімдер: 1. Эндокриндік жүйе ауруларының негізгі өткір және созылмалы асқынуларының патогенезін, клиникасын және лечения - диабеттік кетоацидотикалық кома, диабеттік гиперосолярлық кома, қант диабетіндегі гипогликемиялық кома, қант диабетіндегі созылмалы бүйрек ауруы, диабеттік перифериялық және автономды нейропатия, "диабеттік аяқ" синдромы, тиреотоксикалық дағдарыс, микседема, жедел бүйрек үсті безі жеткіліксіздік, гиперкортизолизмнің ауыр түрі, феохромоцитомадағы дағдарыс, альдостеронизмдегі гипертензиялық дағдарыс, гипо және гиперпаратиреонидты дағдарыс, қант диабеті кезіндегі дағдарыс, г кезінде декомпенсацияның жедел көріністері
	Дағды 5: Эндокриндік патологиясы бар пациентті медициналық ұйымның тиісті бөлімшесіне емдеуге жатқызуға жолдау.	Машықтар: 1. Эндокриндік патологиясы бар пациентті шұғыл және жоспарлы емдеуге жатқызу үшін көрсеткіштерді анықтау Білімдер: 1. Ересектер мен балалардағы эндокриндік жүйе патологиясы бар пациенттерді басқарудың клиникалық хаттамалары мен алгоритмдері негізінде госпитализацияға көрсеткіштерді білу.
	Дағды 6:	Машықтар:

	Эндокриндік жүйе патологиясы бар пациенттерге шұғыл және шұғыл түрде медициналық көмек көрсету	1. Шұғыл түрде медициналық көмек көрсетуді талап ететін клиникалық өлім жағдайын (адам ағзасының өмірлік маңызды функцияларын (қан айналымын және (немесе) тыныс алуды) қоса алғанда, өмірге қауіп төндіретін жағдайларды тану. 2. Өмірге қауіп төндіретін және шұғыл түрде медициналық көмек көрсетуді қажет ететін эндокринологиядағы шұғыл жағдайларды тану 3. Шұғыл жағдайларда, оның ішінде төтенше жағдайларда пациенттерге шұғыл түрде медициналық көмек көрсету. 4. Өмірге, оның ішінде клиникалық өлімге қауіп төндіретін жағдайларда (адам ағзасының өмірлік маңызды функцияларын (қан айналымын және (немесе) тыныс алуды тоқтату) шұғыл түрде медициналық көмек көрсету. 5. Негізгі жүрек-өкпе реанимациясының іс-шараларын орындау. 6. Шұғыл түрде медициналық көмек көрсету кезінде дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдарды қолдану. Білімдер: 1.Эндокринологиядағы шұғыл жағдайлар: диагностикалық критерийлер; емдеу принциптері және алдын алу принциптері. 2.Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты шұғыл жағдайлар, аурулар кезінде, оның ішінде төтенше жағдайларда пациенттерге шұғыл түрде медициналық көмек көрсетудің қағидаттары мен әдістері. 3. Базалық жүрек-өкпе реанимациясын жүргізу қағидалары
Еңбек функциясы 2: Эндокринологиялық көмек көрсету кезінде алдын алу іс-шараларын жүргізу, микробқа қарсы тұрақтылықты қалыптастырудың, санитарлық-гигиеналық ағартудың және тәлімгердің бақылауымен және	Дағды 1: Пациенттерде (ересектер, балалар) эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың алдын алуға бағытталған профилактикалық іс-шараларды	Машықтар: 1. Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың бастапқы профилактикасына бағытталған іс-шараларға қатысу. 2. Эндокриндік органдардың (Инсульт мектебі және т.б.) патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулары бар пациенттер үшін "мектепті" ұйымдастыру дағдыларын меңгеру. 3. Мерзімді және профилактикалық медициналық тексерулерге қатысу. 4. Кейіннен динамикалық бақылаумен балалардың нысаналы топтарын скринингтік профилактикалық медициналық тексеруге қатысу.

қадағалауымен халықтың салауатты өмір салтын қалыптастырудың алдын алу.	ұйымдастыру және жүргізу. Инфекцияның алдын алу және инфекцияны бақылау.	5. Медициналық көмекке байланысты инфекциялардың алдын алуға бағытталған іс-шараларды ұйымдастыруға және өткізуге қатысу (хирургиялық аймақтың инфекциясы, қан ағымының катетері, зәр шығару жүйесінің катетері, төменгі тыныс жолдарының инфекциясы, гемоконтактілі инфекциялар (В және С гепатиттері, АИТВ)". 6. Инфекциялардың алдын алу және инфекциялық бақылау, инфекцияға қарсы іс-шараларға қатысу Білім: 1. Скринингті ұйымдастыру ережелері. 2. Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың алдын алу принциптері. 3. Скринингтік зерттеулерге жататын адамдардың нысаналы топтары. 4. Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың алдын алу әдістері. 5. Денсаулық мектебінің оқу бағдарламаларын дайындау принциптері мен әдістемелері.
	Дағды 2: Аурулардың алдын алуға, салауатты өмір салтын қалыптастыруға, денсаулықты сақтауға және нығайтуға бағытталған білім беру, тәрбие және үгіт-насихат іс-шараларын ұйымдастыру және өткізу.	Машықтар: 1. Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың алдын алу мәселелері бойынша санитарлық-ағарту жұмыстарын жүргізу. 2. Өмірдің әртүрлі салаларында: тамақтану, су, санитарлық жағдайлар, Тұрғын үй жағдайлары, жеке гигиена, сондай-ақ тиісті көрсетілімдерсіз антибиотиктерді қолданумен байланысты қауіптер туралы санитарлық талаптар, ережелер мен ұсынымдар туралы хабардар ету. 3. Пациенттер мен олардың заңды өкілдерін ұлттық, Халықаралық хаттамалар мен ұсынымдарға сәйкес вакциналар, олардың маңыздылығы, артықшылықтары мен ықтимал қауіптері туралы ақпаратпен қамтамасыз ету. 4. Тұрақты медициналық тексерулер мен скринингтік бағдарламалар туралы хабардар ету. 5. Денсаулықты сақтау, нығайту, санитарлық-гигиеналық мәдениетті арттыру мақсатында санитарлық-гигиеналық дағдыларды үйрету: гигиена мен қауіпсіздікті сақтау, оның ішінде стандартты сақтық шаралары (қол гигиенасы, Жөтел этикеті, жеке қорғаныс құралдары, тәжірибелер 6. Салауатты өмір салтын, ұтымды және дұрыс тамақтануды, физикалық белсенділіктің маңыздылығын, жаман әдеттерден бас тартуды, психологиялық әлауқатты қолдауды насихаттау бойынша іс-шараларды

		ұйымдастыру және өткізу. Білім: 1. Салауатты өмір салтын, ұтымды және дұрыс тамақтануды, дене белсенділігін насихаттау жөніндегі іс-шаралар. 2. Инфекциялардың алдын алу және жұқпалы аурулардың таралуы әдістері. 3. Жеке гигиена, салауатты өмір салты принциптері.
Еңбек функциясы 3: Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен пациенттермен, олардың қоршаған ортасымен және денсаулық сақтау саласына қатысушылармен өзара әрекеттесу	Дағды 1: Пациентпен, оның туыстарымен немесе заңды өкілдерімен өзара әрекеттесу	Машықтар: 1. Жұмысты жоспарлау және өз қызметінің көрсеткіштерін талдай отырып есеп жасау. 2. Медициналық құжаттаманы, оның ішінде электрондық түрде жүргізу және оны жүргізу сапасын бақылау. 3. Бейінді медициналық бөлімше жұмысының Медициналық-статистикалық көрсеткіштеріне талдау жүргізу. 4. Жұмыста пациенттердің дербес деректері мен мәліметтерін заңнамаға сәйкес пайдалану. 5. Ақпараттық жүйелерді белгіленген тәртіпке сәйкес пайдалану. Білімдер: 1. Науқаспен, оның туыстарымен немесе заңды өкілдерімен қарым-қатынас принциптері. 2. Пациентті емдеу әдістерін және медициналық мақсаттағы бұйымдарды таңдау туралы хабардар етумен байланысты этикалық, мәдени, діни, құқықтық аспектілер. 3. Науқастың денсаулығының психоэмоционалдық аспектілері. 4. Заңнама талаптарын сақтай отырып, ақпараттандырылған келісімді ресімдеу процесі. 5. Қақтығыс жағдайларындағы өзара әрекеттесу принциптері.
	Дағды 2: Диагностика, емдеу, оңалту, инфекциялардың таралуының алдын алуға және салауатты өмір салтын қалыптастыруға кешенді тәсілді қамтамасыз ету мәселелері бойынша басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен	Машықтар: 1.Эндокринология мәселелері бойынша МСАК дәрігерлеріне және аралас мамандықтарға кеңес беру және олардың біліктілігін арттыруға қатысу. 2.Пациенттерге медициналық көмектің толық спектрін қамтамасыз ету үшін басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен командаларда жұмыс істеу. 3.Медициналық көмектің үздіксіздігін және қажет болған жағдайда уақтылы араласуды қамтамасыз ету үшін басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен ақпарат алмасу. 4.Көпсалалы топтардың, консилиумдардың, клиникалық айналымдардың жұмысына қатысу. 5.Инфекциялардың таралуын болдырмау, вакцинация жүргізу және төтенше жағдайларға ден қою үшін

	Ынтымақтастық.	қоғамдық ұйымдармен және денсаулық сақтау қызметтерімен ынтымақтасу. 6. Пациенттерді әрі қарай диагностикалау және емдеу үшін мамандарға немесе мамандандырылған Денсаулық сақтау қызметтеріне жіберіңіз. Білімдер: 1. Диагностика, емдеу, оңалту мәселелері бойынша басқа мамандар мен қызметтердің рөлі мен функциялары. 2. Медициналық практиканың технологиялары мен стандарттары. 3. Денсаулық сақтау мамандарымен және қызметтерімен тиімді байланыс принциптері.
Еңбек функциясы 4: Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен есептік-есептік медициналық құжаттаманы жүргізу	Дағды 1: Медициналық практикада есепке алу және құжаттау	Машықтар: 1. Уәкілетті орган белгілеген нысандар, түрлер, көлем, тәртіп және мерзімдер бойынша медициналық құжаттаманы ресімдеу. 2. Медициналық құжаттаманы талаптарға сәйкес ұйымдастырыңыз және сақтаңыз. 3. Жеке деректерді қорғауға және медициналық ақпараттың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге байланысты нормалар мен ережелерді сақтай отырып, медициналық ақпаратты құпия түрде өңдеу. 4. Кәсіби қызметте Денсаулық сақтау саласындағы ақпараттық жүйелерді пайдалану. Білімдер: 1. "Денсаулық сақтау саласындағы есепке алу құжаттамасының нысандарын, сондай-ақ оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтарды бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2020 жылғы 4 қарашада № 21579 болып тіркелген). 2. "Денсаулық сақтау саласындағы есептік құжаттама нысандарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 22 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-313/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2020 жылғы 23 желтоқсанда № 21879 болып тіркелген). 3. "Алғашқы медициналық құжаттаманы жүргізу және есептерді ұсыну қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-244/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2020 жылғы 11 желтоқсанда № 21761 болып тіркелген). 4. Электрондық есепке алу және құжаттау жүйелері. 5. Пациенттердің медициналық ақпаратының құпиялылығы.

Қосымша еңбек функциясы 1: Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен үздіксіз кәсіби даму	Дағды 1: Зерттеулер мен ғылыми жобаларға қатысу	Машықтар: 1. Зерттеу сұрақтарын тұжырымдау, гипотезаларды әзірлеу, деректерді жинау және талдау, статистикалық талдау жүргізу және зерттеу нәтижелерінен қорытынды шығару. 2. Зерттеуге қатысатын пациенттердің әділдік, ақпараттандырылған келісім, құпиялылық және құқықтары мен әл-ауқатын қорғау принциптерін сақтау. 3. Әдебиеттерді іздеу және талдау, зерттеу деректерін сыни бағалау. 4. Зерттеу жоспары мен дизайнын, әдіснаманы тандауды, қосу және алып тастау критерийлерін анықтауды, хаттаманы және деректерді жинау схемасын әзірлеуді қоса алғанда, зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру. 5. Зерттеу нәтижелерін жазбаша түрде ұсыну және ғылыми журналдарда мақалалар жариялау. Білімдер: 1. Ғылыми әдіс және ғылыми зерттеу негіздері. 2. Адам зерттеулеріне қатысты этикалық қағидалар, реттеуші нормалар мен процедуралар. 3. Статистикалық әдістер, деректерді өңдеу әдістері және нәтижелердің статистикалық маңыздылығын бағалау.
	Дағды 2: Кәсіби жетілдіруге ұмтылу	Машықтар: 1. Кәсіби оқыту іс-шараларына қатысу: конференциялар, семинарлар, вебинарлар. 2. Жеке дағдыларды үйрету: көшбасшылық, топтық жұмыс, эмпатия және бейімделу, бастамашылық және мақсаттарға жету жауапкершілігі. 3. Уақыт пен стрессті басқару дағдыларын дамыту. Білімдер: 1. "Денсаулық сақтау саласындағы мамандарға қосымша және бейресми білім беру қағидаларын, Денсаулық сақтау саласындағы қосымша және бейресми білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын, сондай-ақ денсаулық сақтау саласындағы мамандардың қосымша және бейресми білім беру арқылы алған оқыту нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы білімі (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21847 болып тіркелген). 2. Өзінің кәсіби саласындағы әріптестерімен желілік өзара әрекеттесу және қарым-қатынас мүмкіндіктері. 3. Мамандандырылған саладағы ағымдағы тенденциялар, зерттеулер және әзірлемелер.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН

MEDISINA
AKADEMIASY

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ

SOUTH KAZAKHSTAN

MEDICAL
ACADEMY

АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»

Терапия және кардиология кафедрасы

51/11-

Білім беру бағдарламсы 7R01108 «Эндокринология (ересектер, балалар)

18 беттің 18 беті

Жеке құзыреттерге
қойылатын
талаптар:

Эмпатия
Қарым-қатынас
Төзімділік және Құрмет
Ынтымақтастық және топтық жұмыс
Стресске төзімділік
Рефлексия және интроспекция
Кәсіби этиканы сақтау
Ашықтық және оқуға дайын болу
Белсенділік және бастамашылық
Кәсіби дамуға ұмтылу

Оқу-әдістемелік орталықтың басшысы

В.З. Долтаева